

Ehituskultuuri õppetund: August

Komendandi valitud tööd 1934–1988

Haruldased arhiivifotod Eesti-Ameerika tippinseneri näitusel Tallinna
Tehnikaülikoolis

12. märtsil kell 16 avatakse Tallinna Tehnikaülikoolis (TalTech) näitus Eesti-Ameerika ehitusinsener August Komendandi töödest. Näitus „Ehituskultuuri õppetund: August Komendandi valitud tööd 1934–1988” annab pildirohke ülevaate Komendandi osalusel valminud hoonetest Eestis, Kanadas, Ameerika Ühendriikides ja Venezuelas.

Näitus on kompaktne käsitus kvaliteetsest ehitamisest. Väljapanek toob esile, et ehitus pole pelgalt majandusloogikast lähtuv ja tehnikateadmistele tuginev valdkond, vaid kultuurinähtus, mis peegeldab ühiskonnas toimuvat laiemalt. Ehitamine on rohkem kui betooni valamine või müüri ladumine: see on ühiskonna peegel, mis näitab selle arengutaset, väärtushoiakuid ja suundumusi.

Ekspositsiooni keskmes on Eesti-Ameerika ehituskonstruktor August Komendandi osalusel rajatud hooned. Komendant, kes oli aastatel 1937–1939 ka Tallinna Tehnikaülikooli õppejõud, saavutas rahvusvahelise tuntuse pagulasena Ameerika Ühendriikides 1960.–1970. aastatel. Tema kui betoontarindite asjatundja projektides peegelduvad ilmekalt väljakutsed, mida esitas ehituskultuurile 20. sajandi moderniseeruv ühiskond.

Näitusel eksponeeritakse teiste materjalide hulgas ka hiljuti August Komendandi perekonna arhiivist välja tulnud haruldasi värvifotosid aastatest 1965–1968. Algselt värvislaididena tehtud kaadrite autor on Komendandi poeg George Jüri Komendant, kes noore ehitusinsenerina põgusalt ka isa büroos töötas ning temaga ehitusplatsidel kaasas käis.

Fotodel on kujutatud mitme märgilise 20. sajandi arhitektuuriteose kerkimist: arhitekt Louis Kahni kavandatud Richardsi laboratooriumi, Olivetti-Underwoodi tehase ja Salki

instituudi ehitust, samuti arhitekt Moshe Safdie poolt 1967. aasta Expo maailmanäituse jaoks projekteeritud Habitat '67 eksperimentaalset kortermaja.

August Komendandi sünnist möödub tänavu 120 aastat. Näitus on Tallinna Tehnikaülikooli austusavaldus oma endisele õppejõule, kellest kujunes tippinsener rahvusvahelisel tasandil ning kelle mõju kestab tänaseni.

Näitus „Ehituskultuuri õppetund. August Komendandi valitud tööd 1934–1988”

*Tallinna Tehnikaülikooli kuuenda korpuse aatriumis (U-06), Ehitajate tee 5, Tallinn,
avatud 12. märtsist 30. septembrini 2026*

Kuraator Carl-Dag Lige, Tajumaailm

Näituse arhitektuur Maria-Helena Luiga, kuidas.works

Graafiline disain Brit Pavelson, Vieline

Produksioon Kelli Luik, Tallinna Tehnikaülikooli muuseum

Näituse koostamist toetasid SA Professor Karl Öigeri Stipendiumifond ja

Ramirent.

Lisainfo

Carl-Dag Lige, näituse kuraator, carldag@gmail.com, 55 688 395

Kelli Luik, Tallinna Tehnikaülikooli muuseumi juhataja kt, kelli.luik@taltech.ee